

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt III. Non sic valere & premere peccati seruitutem, vt peccatum esse
dicendum sit quicquid peccati seruus facit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

*Non sic valere & premere peccati seruitutem, vt peccatum
esse dicendum sit quicquid peccati seruus facit.*

NON sic tamen peccati dominatus, siue ea quæ
dicitur sub peccato seruitus, accipienda est, quo
modo eam Calvinus accipit; vt peccatum sit omne id Lib. 2. cap. 3.
quod peccati seruus facit. Neque enim tyrānis peccati
quamuis magna est, aut omne naturæ bonum euerit,
aut si quis semel gratiæ beneficio liberatus, iterum in
peccati se dimisit seruitutem, ita hæc suscepta Dei mu-
nera foras expellit, vt nullum ex iis operis boni prin-
cipium superesse patiatur. Horum enim propter alte-
rum, id est, propter naturalis boni quasdam reliquias,
hominum etiam infidelium honesta cognoscuntur offi-
cia: quæ vel clementer in miseros, vel liberaliter in
pauperes, vel piè in parentes, vel pro patria fortiter, vel
pro seipsis temperanter aut prudenter exercent. Quæ
tamen si verè virtutes non sint, quas de fidei radice sur-
gere, & à charitate ceu virtutū forma quadam perfici
necesse est; nec verè & absolutè bona seu fructus bo-
ni, quos nemo facit nisi qui in vite māserit: sunt tamen Ioan. 15.
tanquam informes quidam virtutum fœtus, à naturæ
bono procreati, & ex amore honesti bonique profecti.
Quem amorem non necesse est per singula domināte
cupiditate vel etiam infidelitate, labem contrahere; vt
quicquid agitur, ad illegitimum detorqueatur finem.
Sicut enim charitas non omnia producit aut perficit
opera illius in quo inest: sic nec cupiditas vniuersas in-
ficit actiones eius in quo ipsa dominatur. Ac sicuti in-
iustum non necesse est omnia iniustè, aut impruden-
tem omnia imprudenter agere: ita nulla postulat ne-
cessaria ratio, vt infidelis omnia infideliter operetur.
Qui tamen si cum ita est infidelis, vt etiam verū Deum
ignoret, nō ei suis operibus seruiat, nec eius per omnia
gloriam

Serm. 7. de
Quadrages.

Cap. 1. ad
Timon.

Matth. 6.

gloriam quærat; & ideo careant officia eius ea præstantia, quam propriè requirit Christiana professio atque perfectio: tamen in quantum prælucentem sequitur interdum naturæ scintillâ, atque impulsu quodam naturali agitur, peccato non seruit. Aliud quippe est, quid in aliquo opere desideres ad meritum, aliud quid ponas ad vitium. Et alia est, inquit sanctus Leo, conditio operum cælestium, alia terrenorum. Mundana beneuolentia in iis quos adiuuat, habet finem; Christiana pietas in suum transit auctorem, dum in ipsum dicamur benigni, quæ in nobis fatemur operari. Ideoq; licet illa sua laude fraudanda non sit, si propter ipsius naturæ communionem iuuando homini ab homine præbeatur; quia tamen non ex fidei procedit fonte, ad præmia æterna non peruenit. Ac dicit quidem beatus Apostolus: Coinquinatis & infidelibus nihil est mundum. Sed si hoc est ad opera illorum singula referendum, & non ad ipsas res potius, quibus per infidelitatem abutuntur; sequetur, nullum esse iusti hominis opus quod sit immundum: cùm dicat idem Apostolus, Omnia munda mundis. mundi autem proculdubio, iusti sunt: quorum omnia scilicet opera si munda sunt, ubi illud erit alterius Apostoli, In multis offendimus omnes: Et, Si dixerimus quia peccatû non habemus? Est etiam in Euangelio, Si fuerit oculus nequam, totum corpus fore tenebrosum: sed totum hoc corpus quod ab illa praua intentione dirigitur; quo modo si fuerit oculus simplex, totum erit corpus lucidum: & tamen vitiosas esse constat aliquas iustorum actiones. Sicut autem omnia munda mundis, id est, rectè sancteque vrentibus; & è diuerso coinquinatis & infidelibus nihil mûdum, hoc est, per infidelitatem cordisq. immûditiam abutentibus: ita omne quod à fide proficiscitur, quæ operatur per dilectionem, rectum & sanctum est: omne verò quod non est ex fide, id est

(quo-

(quomodo interpretatur Augustinus) quod ab infideli procedit stultaque & noxia voluntate, peccatum est. Quamuis igitur necesse esset, vti videtur esse necesse, omnem quidem hominem aut Dei seruum esse, aut diaboli; & vel peccato seruire, vel iustitiæ (Qui enim, inquit Augustinus, noluerit seruire charitati, necesse est vt seruiat iniquitati:) nō tamen horū alterum consequens foret in singulis motibus atque operibus reperiri oportere. namque vt iustitia nō dominatur in singulis iustorum operibus; sed in iis subinde aliquid sibi relictus concupiscentiæ fomes suffuratur: ita iniusti iniquitas, non cunctas eius imperat actiones, sed exurgit interdum naturæ quamuis in multis oppressa generositas, seque profert in opere, & quasi inducias largiente, neque commouente se cupiditate, honesti officij non reprehendendo studio demonstratur. Etsi enim dominatur peccatum; non est tamen necesse, vt id quod peccator sequitur tanquam bonum, pro vltimo sibi fine præstituat quò omnia referatur. Sed actionum genera certa sunt, quæ, verbi gratia, vanus propter gloriam, voluptuarius propter voluptatem, iracundus propter vindictam, inuidus ad alterius depressionem facit. Ad eumque modum singulis cupiditatibus prædominantibus certæ quædam seruiunt operationes, quæ ad ipsius cupiditatis finem dirigantur. vel vnum autem cupiditatis genus si dominari finitur, peccati seruum constituit: nec tamen omnem eius in quo dominetur, operationem seruire sibi cogit. Itaque multa fornicarius, multa ebriosus, multa superbus & inuidus facit, quæ illæ cupiditates vnde sic dicuntur, non attingunt neque inficiunt. non solum quia nonnullis in motibus suis incorrupta natura est, verum etiam quia de gratiæ Christianæ reliquiis & informatione supersunt nō pauca quæ boni operis possunt esse principium, velut fides, religionis zelus, temperantiæ, casti-

In Psalm. 18.

tatis

Eib. 4. cap. 3.

Cicero.

Cap. 19. lib. de
incarnat. &
gratia.

tatis amor, & alia complura, tanquam munuscula Dei, filiis ancillarum vel misericorditer relictā, vel etiam liberaliter & benignè collata. quæ licet non sufficiant ad capeffendum regnum cælorum, quod solis est filiis præparatum; ad id tamen conferunt, ne plurimum vitiōrum sit seruitus subeūda. Cuiusmodi per ipsam etiam gentilitatem sparsa esse munuscula, mirifica bonitate eius qui solem suum facit oriri super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos, quo sic fieret ne in omnibus peccato seruirēt, qui præclare aliquid fecisse memorantur, quis libenter neget; cum dicat Augustinus, satius facturum fuisse Iulianum, si eas quas commemorabat gentilium virtutes, Dei dona in illis fuisse fateretur? Quod si cuiusquam est vel fuit anima sic prostrata vitiis omnibus dominantibus, & tale monstrum ex diuersis ac repugnantibus naturæ vitiis conflatum, quale ille Catilinam fuisse describit, vt per singulas operationes peccati iugum infelicitissimè trahat: nihil tamen id præiudicat huius sententiæ veritati, qua asseritur, Non omne id peccatū esse, quod seruus peccati facit: tum enim hoc verum non esset, si quisquis peccati seruus est, nullam habere posset operationem a peccati seruitute immunem; tanquam videlicet vel vna qualibet peccati specie vniversas inficiente hominis actiones. At seruit interim, quisquis vel vnus cupiditatis dominationē admisit, per quā regnet peccatum in mortali eius corpore. non enim dictum est, qui peccata multa faciat, sed eū generaliter qui peccatum committat, seruū esse peccati. quæ seruitus sic intelligenda est pertinaciter premere, vt nisi gratia specialis succurrerit, sub eius iugo perpetuò sit succumbēdum. Quamobrem dixisse arbitror sanctum Fulgentium: Quamdiu est homo peccati seruus, non nisi ad seruandum peccato reperitur idoneus: non quod in singulis eius operibus peccato seruire eum necesse sit, sed quia

quia nisi Dei gratia liberetur, erigere se non queat ad iustitiæ seruitutem: quæ sola præstare potest, ut non seruiatur peccato. Sed quamuis seruum peccati, dum talis permanet, necesse sit seruire peccato cuiuspiam; non tamen ex eo concludi potest, esse illi in omni opere suo cupiditati dominanti seruiendum. Sic & illud accipiendum esse videtur, quod Augustinus ait, Liberum arbitrium captiuatum, non nisi ad peccandum valet; non enim ad iustè viuendum, sed tantummodo ad peccandum valet: ut non in peccati seruitute vniuersorum operum significetur inclusio, sed duntaxat iustæ & sanctæ conuersationis, quæ nisi soluta per gratiam captiuitate haberi non potest, denotetur exclusio. nisi forè quis intelligere sic malit, ut dictum sit, liberum arbitrium captiuatum non nisi ad peccandum valere, quatenus scilicet captiuatum est. Quo modo aliàs interpretatur Augustinus, eum qui natus est ex Deo, non posse peccare: quatenus videlicet quaque parte natus est ex Deo. hoc constat liberum arbitrium vel vnius cupiditatis tyrannica dominatione captiuum, extricare se suis viribus inde non posse ut liberum euadat; quin vel propter affectum regnantem, vel propter reatum obligantem, in seruitute manere necesse sit.

CAPVT IIII.

Quam homini peccatori necessitatem hæc seruitus asserat.

EAM ob rem diuinis in literis seruitus hæc, necessitatis nomine haud semel designata reperitur, velut Psalmo 106. in quo pluribus verbis vilissima planeq; seruilis peccatorum conditio descripta est. Clamauerunt (ait Propheta) ad Dominum cum tribularentur, & de necessitatibus eorum liberavit eos. Et eduxit eos de tenebris & umbra mortis, & vincula eorum disrupit. Itemque alio loco, vincula & implicamenta peccatorum expertus, Tribulationes, ait, cordis mei multiplicatæ

*Lib. 3. contra
duas Epistolas
Pelagianorum,
cap. 8. & de
spiritu & l. 1.
cap. 3.*